

Naturen, landskabet, floraen og faunaen

Naturen:

Området indeholder i mosaikker en mangfoldighed af gamle og nyere landskabstyper og en varieret natur og biodiversitet, som nationalparken ønsker at værne om. Områdets væsentligste naturtyper omfatter lavvandede fjordområder med øer og holme, strandenge og strandsumpe, kystskrænter, ferske enge med såvel græsning som høslæt, mange mosetyper og lysåbne og træbevoksede overdrev, skove, søer og vandløb.

Landskabet:

Landskabet i nationalparken kan opfattes i fem landskabstyper: Fjordlandskabet med Roskilde Fjord og Ise Fjord, der blev skabt i den sidste istid. Godslandskabet hvor Ledreborg, Lindholm, Sonnerupgård, Åstrup, Rye godser og Selsø-Lindholm danner ring om Danmarks største sammenhængende og fredede godslandskab. Skovhøjlandet med sit kuperede skovlandskab. Agerlandet, som er en del af vor natur- og kulturarv og som udgør en vigtig del af nationalparkens landskab. Til sidst bylandskabet med sine bevarede grønne områder, parker og bevarede haver med tilhørende dyre- og planteliv. I nationalparken findes også Bidstrupskovene og Boserup skov. 16 procent af nationalparken er skov. Cirka 50 procent er privatejet, mens resten er statslig skov.

Natura 2000-områder:

I nationalparkområdet er 84 km² - lidt over halvdelen - udpeget som internationalt Natura 2000-område. Det vil sige naturområder, der indeholder natur og dyreliv, der enten er sjældent, truet eller karakteristisk for EU. Danmark er forpligtet til at værne særligt om sårbare naturområders værdier. Natura 2000-områderne omfatter Roskilde Fjord og områder ved Hvalsøskovene.

Fredninger:

I alt 59 km², svarende til 36 procent af området, er fredet på grund af særlige landskabelige værdier. Godslandskabet blev fredet i 1970'erne for at skabe et stort, sammenhængende naturområde tæt på hovedstaden.

Speciel flora of fauna:

Nationalparken rummer mange forskellige naturtyper med et rigt plante-, dyre- og svampeliv. Fjorden har international betydning for fuglelivet, og her holder blandt andet havørnen til. Ved Kattinge Sø kan man opleve fænomenet "Sort Måne", når omkring 20.000 trolldænder flyver i samlet flok. I Hvalsøskovene finder man den berømte hængesæk, som består af spagnummosser, der er groet ind over en sø og skaber et gyngende tæpper af tørvemosser. I rørmosen i Boserup Skov findes en kalkholdig jordbund, som er bosted for et væld af plante- og dyreliv. Her kan man om aftenen i maj måned være heldig at høre den syngende nattergal. Ved Roskilde Fjord findes blandt andet den sjældne plante Svalerod, som historisk set er blevet brugt som lægemiddel mod giftige dyrs bid og som medicin mod smitsomme sygdomme.

